

NOTE DE STUDIU
FILIMON
 Schița cărții
 John Vernon McGee

SCRIITOR: Pavel

DATA: Probabil 62 d.Hr.

FORMA

Epistolele reprezintă o altă formă de revelație. Dumnezeu a folosit Legea, istoria, poezia, profeția și Evangheliile pentru a transmite mesajul Său, dar în epistole El a adoptat un stil mult mai personal și mai direct. Astfel El privește la cruce și vorbește despre Biserică într-o notă mult mai personală, mai intimă. Spunea cineva că epistolele Noului Testament sunt scrisorile de dragoste ale lui Hristos pentru noi. Un cercetător al Bibliei împărțea aceste scrieri în două categorii: epistole și scrisori. Epistolele au un caracter general, în timp ce scrisorile sunt personale, fiind adresate unui individ anume. Conform acestei clasificări, **Epistola către Filimon** este o scrisoare pentru că este adresată unei persoane și are un caracter personal. Avem motive să credem că Pavel nu se aștepta să-i fie divulgat conținutul (spre deosebire de alte cazuri în care el știa foarte bine că scrie învățături ce urmau a fi transmise membrilor bisericilor locale). Caracterul personal al acestei cărți a Noului Testament nu știrbește cu nimic inspirația și valoarea ei; dimpotrivă, îi sporește valoarea și importanța mesajului.

CONTEXTUL

Există, desigur, o istorie dincolo de textul acestei epistole. Filimon locuia în Colose, în ținutul Frigiei, în sectorul anatolian al Turciei de azi. În prezent acolo nu se află nimic altceva decât niște ruine. Dar în vremea lui Pavel, acolo se afla o cetate importantă.

Istoria acestei epistole este legată de subiectul sclaviei. Se estimează că în Imperiul Roman existau atunci circa 60 de milioane de sclavi, la o populație totală de aproape 120 de milioane. Un sclav era tratat mai rău decât un dușman. El era la dispoziția capriciilor stăpânului său.

Reconstituirea acestei istorii se poate face cu ușurință. Onisim era unul din sclavii lui Filimon, un creștin din Colose. La un moment dat, a avut șansa să scape și a profitat de ea, fugind de la stăpânul său. A ajuns la Roma unde nimeni nu-i cunoștea trecutul și unde spera să treacă neobservat. Într-o zi, a dat peste un grup de oameni adunați în jurul apostolului Pavel. Atunci a avut prilejul să asculte Evanghelia predicată de Pavel. Prin lucrarea Duhului Sfânt, el a fost născut din nou și a devenit o făptură nouă în Hristos. Ulterior, i-a spus lui Pavel care este situația lui și Pavel l-a trimis înapoi la Filimon împreună cu această scrisoare.

SCOPUL

Scopul principal al acestei epistole este acela de a ne revela dragostea lui Hristos pentru noi manifestată în ceea ce a făcut El pentru toți oamenii pledând înaintea lui Dumnezeu pentru fiecare din noi. Este cea mai bună ilustrare a principiului substituirii (Isus Hristos a luat locul nostru pe cruce): “Și dacă ți-a adus vreo vătămare sau îți este dator cu ceva, pune aceasta în socoteala mea” (v. 18). Parcă Îl auzim pe Hristos acceptând să ia locul nostru și să-i fie puse în seamă toate păcatele noastre – “Pe Cel ce n-a cunoscut nici un păcat, El L-a făcut păcat pentru noi” (2 Cor. 5:21a). El a luat locul nostru în moarte, dar ne dă locul Său în viață: “Dacă mă socotești dar ca prieten al tău, primește-l ca pe mine însumi” (v. 17). Noi venim înaintea lui Dumnezeu în poziția pe care Hristos ne-o acordă. Altfel nu se poate. În Hristos suntem primiți înaintea lui Dumnezeu. Isus Hristos a ridicat osânda iadului care ni se cuvenea nouă și ne-a dat, în schimb, un loc în cer, alături de El. “... ca noi să fim neprihănirea lui Dumnezeu în El” (2 Cor. 5:21b).

Onisim, sclavul fugar, urma să fie primit în casa lui Filimon așa cum ar fi fost primit apostolul Pavel, cu aceeași cinste și prețuire.

Scopul practic al epistolei este acela de a-i învăța pe credincioși dragostea frățească. Pavel a abordat în alte epistole tema relației dintre stăpân și slujitor sau rob. Aici el demonstrează cum ar trebui să funcționeze această relație. Onisim și Filimon făceau parte din două clase opuse din vremea Imperiului Roman, clase care se urau și se răneau reciproc. Totuși, arată Pavel, acum ei sunt frați în Hristos și trebuie să se poarte ca atare.

SCHIȚA

1. Salutări pentru Filimon și familia sa – v. 1-3
2. Reputația bună a lui Filimon – v. 4-7
3. Pledoarie pentru Onisim – v. 8-16
4. Înlocuirea celui vinovat cu cel fără vină – v. 17
5. Un exemplu de asumare a vinei altuia – v. 18
6. Cereri personale și generale – v. 19-25

COMENTARIU

1. Salutări pentru Filimon și familia sa – v. 1-4

v. 1 “Întemnițat al lui (prizonier pentru) Isus Hristos” – ulterior Pavel își prezintă rugămintea afirmându-și poziția de prizonier (v. 9). El nu se afla în închisoare din cauza iscusinței liderilor religioși de la Ierusalim, și nici din cauza conducătorilor romani. Pavel se afla în închisoare pentru că aceasta fusese voia Domnului Isus Hristos.

“Tovarășul nostru de lucru” – pe lângă faptul că Filimon îi este foarte drag lui Pavel, el este prezentat lucrător al Evangheliei împreună cu Pavel și Timotei.

v. 2 Apfia este soția lui Filimon. Arhip este fiul lui Filimon. Și el lucrează la propovăduirea Evangheliei îndurând tot felul de dificultăți.

“Biserica din casa ta” – în vremea aceea nu existau clădiri speciale pentru bisericile nou-formate. Creștinii se adunau în case.

v. 3 Aceasta este salutarea obișnuită a lui Pavel (vezi și celelalte epistole din închisoare).

v. 4 Filimon era subiectul rugăciunilor lui Pavel. Aceasta denotă o relație specială, apropiată între cei doi.

2. Reputația bună a lui Filimon – v. 5-7

v. 5 Filimon avea o reputație bună ca credincios. Dragostea lui era îndreptată spre Domnul Isus și spre ceilalți frați de credință. “Credința” lui era întemeiată în Domnul Isus și totodată el era credincios față de ceilalți credincioși.

v. 6 Viața lui Filimon era o bună mărturie. “Tot binele” era rezultatul faptului că “Dumnezeu este Acela care lucrează în voi și vă dă, după plăcerea Lui, și voința și înfăptuirea” (Filipeni 2:13).

v. 7 Pavel găsea bucurie și mângâiere în dragostea lui Filimon pentru ceilalți credincioși.

3. Pledoarie pentru Onisim – v. 8-16

v. 8 Pavel ajunge acum la scopul scrisorii și se pregătește să-l abordeze cu mult tact, cu multă grijă.

v. 9 Pavel prezintă trei motive ca bază de plecare pentru pledoaria sa: (1) “în numele dragostei” – probabil dragostea lui Filimon pentru Pavel; (2) “bătrânul Pavel” – deși Pavel nu are o

vârstă foarte înaintată, suferințele și persecuțiile îndurate ca misionar pentru Hristos l-au îmbătrânit. (3) El este un prizonier al lui Isus Hristos, în lanțuri, în Roma, și nu putea veni personal (vezi v. 1).

v. 10 Onisim înseamnă “folositor”. El este un sclav fugar pe care Pavel l-a condus la Hristos în timpul cât era înlănțuit în Roma.

v. 11 “Nefolositor” – Pavel face aici un joc de cuvinte. Folositor / Onisim (v. 10) fusese nefolositor; dar acum când a devenit credincios el este folositor. Onisim este cu adevărat folositor acum, atât pentru Filimon, cât și pentru Pavel. Aceasta sugerează că Pavel, încă în închisoare, îl putea folosi pe Onisim într-un fel sau altul.

v. 12 Totuși, Pavel i-l înapoiază lui Filimon.

v. 13 Pavel spune foarte sincer ce simte și ce și-ar fi dorit. Aceasta este o notă foarte personală. Poate că Pavel nici nu a intenționat ca aceste cuvinte să fie citite și de altcineva.

v. 14 Din nou, o sugestie subtilă – Filimon i l-ar putea înapoia pe Onisim să-i slujească lui Pavel în închisoare. L-a trimis Filimon pe Onisim la Pavel? Nu știm. Probabil că da.

v. 15, 16 Pentru că Onisim s-a întors la Dumnezeu și a devenit creștin, statutul și relația lui cu Filimon s-au schimbat. Conform legii romane, el continuă să fie sclav, dar în același timp este mult mai mult decât atât: este un frate iubit pentru Filimon. Acum el este foarte folositor. Pentru prima dată, el poate trăi o viață în concordanță cu numele său.

4. Înlocuirea celui vinovat cu cel fără vină – v. 17

v. 17 Versetele 17 și 18 ne prezintă un exemplu de asumare a vinei altuia și de disponibilitate de a primi pedeapsa în locul celui vinovat. Dincolo de rugămintea lui Pavel este pledoaria lui Hristos înaintea Tatălui pentru păcătosul care crede în El ca Mântuitor personal. Acel păcătos este primit pe același temei care îi permite lui Hristos accesul liber. Cu alte cuvinte, un păcătos mântuit are același drept de a fi în cer pe care-l are și Hristos pentru că noi suntem primiți în Preaiubitul Lui.

5. Un exemplu de asumare a vinei altuia – v. 18

v. 18 Păcătosul este primit în cer numai pentru că Hristos a luat locul lui pe cruce aici, pe pământ. Păcatele celui păcătos au fost puse asupra lui Hristos și El a plătit prețul și a suferit pedeapsa care ni se cuvenea nouă.

6. Cereri generale și personale – v. 19-25

v. 19 Pavel este de acord să plătească toată datoria lui Onisim. Filimon urma să-l primească pe Onisim așa cum l-ar fi primit pe apostolul Pavel. “Eu voi plăti” – vezi Evrei 10:5-10.

v. 20 Pavel pledează în favoarea lui Onisim.

v. 21 Pavel simte că Filimon va face mai mult decât i s-a cerut.

v. 22 Pavel se așteaptă să fie eliberat din închisoare. Cere rugăciuni de mijlocire în această direcție.

v. 23-25 Salutări personale către prieteni comuni.